

Eliisa Leskisenoja

Positiivinen pedagogiikka varhaiskasvatuksessa

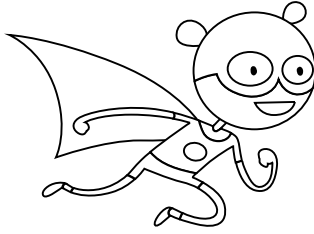
Toteuta käytännössä

Tässä pdf-tiedostossa on mukana kirjasta seuraavat näytteet:

- Sisällys
- Lukijalle

Tutustu kirjaan
verkkokaupassamme

Sisällys

Lukijalle 7

Osa 1

Supersankaruuden pedagogiikka

Vahva teoria synnyttää vahvaa pedagogiikkaa..... 13

Positiivinen pedagogiikka työotteena 17

Varhaiskasvatus pedagogisena toimintana 29

Positiivinen pedagogiikka varhaiskasvatuksessa 39

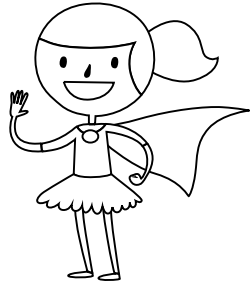
Positiivinen pedagogiikka poikii hyvää..... 47

Osa 2

Hyvinvoinnin supervoimat

Viisi supervoimaa	63
Supervoima 1: Myönteiset tunteet	71
Supervoima 2: Toimintaan sitoutuminen.....	93
Supervoima 3: Välittävät ihmissuhteet.....	111
Supervoima 4: Merkityksellisyiden kokemukset	149
Supervoima 5: Saavuttaminen	183
Loppusanat: Lentoon!	203
Lähdeluettelo	207
Liite Supervoimien sparrauskartta.....	214

Lukijalle

*On helpompi rakentaa vahvoja lapsia
kuin korjata rikkinäisiä aikuisia.*

- Frederick Douglass

Tämä kirja on rakkaudentunnustus kaikille lapsille. Haluan kirjani avulla vaalia lapsen arvostamista, kunnioittamista ja rakastamista. Uskon lujasti toteamukseen siitä, että kasvattajan tärkein tehtävä on rakastaa kasvatettaviaan. Aidosti välittämällä ja hyvää ruokkimalla pystymme parhaiten kasvattamaan onnellisia, tasapainoisia ja hyvinvoivia lapsia. Esittelen kirjassani sen kansikuvan hengessä viisi hyvinvoinnin supervoimaa ja lukemattoman määrän käytännön toimintaehdotuksia. Ne tarjoavat loistavan kasvualustan luonteeltaan ja sydämeltään vahvoille supertyöille ja -pojille.

Kirjallani on monta muutakin tavoitetta. Alun alkaen idea kirjoitusprojektiin syntyi intohimosta edistää positiivisen pedagogiikan leviämistä. Luokanopettajan sydämessäni elää väkevä unelma positiivisen pedagogiikan jatkumosta – siitä, että myönteinen ja vahvuusperustainen toiminta ulottuu lapsen ensivuosisista nivelvaiheiden kautta aikuisiän kynnykselle asti.

Olen aiemmin saanut mahdollisuuden perehtyä siihen, miten positiivinen pedagogiikka näyttäytyy kouluikäisten lasten ja nuorten parissa. Nyt on varhaiskasvatuksen vuoro.

Innostava urakkani alkoi perinpohjaisesta perehtymisestä päiväkotimaailmaan. Tämä tarkoitti lukuisia hyvin antoisia aineistonkeruumatkoja ja -puheluita päiväkoteihin eri puolille Suomea. Tein kiivasta jäljitystyötä löytääkseni mahdollisimman monta työyhteisöä, jossa positiivista pedagogiikkaa toteutetaan tavoitteellisesti ja sydämellä. Nämä 31 varhaiskasvattajan kanssa käymäni keskustelut ovat olleet kirjaprojektini mahtavinta antia ja merkittävällä tavalla vaikuttaneet siihen, millaiseksi tämä kirja on muodostunut. Haastateltavien ääni kuuluu vahvasti kirjani sivuilla paitsi asiantuntevana kokemustietona ja lukuisina hyviksi koettuina käytänteinä myös ennen kaikkea oman kasvatustieteen heijastumana. Koulumaailmassa rakentunut positiivisen ja välittävän pedagogiikan ajattelutapani laajentui ja sai paljon uusia kauniita sävyjä aineistonkeruumatkojeni ja -keskustelujeni ansiosta. Kerta toisensa jälkeen olen palannut sanelukoneeltani kuuntelemaan haastattelemani henkilöiden viisaita sanoja ja ammentanut ymmärrystä siihen, miten voisin parhaiten johdatella sinua, lukijani, seuraamaan heidän jalanjälkiään.

Haluan kirjani avulla tukea varhaiskasvattajia tärkeässä työssään. Jokainen haastattelemani kasvattaja kertoi positiivisen pedagogiikan vaikuttaneen myönteisesti omaan jaksamiinsa ja työhyvinvointiinsa. Monet heistä olivat suorastaan puhjenneet kukkaan ja kokivat suurta paloa tekemäänsä työtä kohtaan. Oli ihanaa jakaa yhteinen kokemus siitä, miten merkityksellistä ja palkitsevaa työnteko voi parhaimmillaan olla. Toivon lämpimästi, että kirjani avulla pystyn levittämään tätä inspiraatiota ja energiaa eteenpäin.

Kirjani on kunnianosoitus laadukkaalle suomalaiselle varhaiskasvatustyölle, mutta samalla sen tavoitteena on pölyttää päiväkoteihin pesiytyneitä aikansa eläneitä toimintamalleja ja asenteita. Uuden Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden vanavedessä haluan rohkaista sinua, arvoisa lukijani, tekemään tilaa tuoreille näkemyksille ja uskaliaalle pedagogiselle keskustelulle. Tavat, miten ennen on tehty, kannattaa säilyttää vain, mikäli ne tälläkin hetkellä johtavat parhaaseen mahdolliseen lopputulokseen. Se runsastuu, mihin keskitymme. Siksi huomiomme tulee kohdentua siihen, mikä arjen työssä innostaa, onnistuu ja voimaannuttaa. Positiivisten toimintamallien, rakentavien sanojen ja toiveikkaan ajattelun avulla voimme saavuttaa kirkkaimmin tuikkivat tähdet ammatillisella polullamme.

Lasten hyvinvointi lähtee aina aikuisten hyvinvoinnista. Hyvinvoiva ja yhteen hiileen puhaltava työyhteisö on voimavara, joka kannattelee työntekijöitään ja toimii koko kasvatusyhteisön kukoistamisen alkuvoimana. Positiivisen pedagogiikan menetelmistä löytyvät toimivat ja tehokkaat hyvinvointityökalut yhtä lailla aikuisen kuin lapsen hyvinvoinnin tukemiseen. Hyvä lukijani, olen kiitollinen, jos voin kirjani avulla edistää oman jaksamisesi ja työilosi vahvistumista.

Eräs haastateltavistani totesi sattuvasti, että positiivinen pedagogiikka on tapa toimia, elää ja olla. Se on kokonaisvaltainen, kaiken läpäisevä suhtautumistapa, joka tulee näkyväksi toiminnassamme, puheissamme ja vuorovaikutuksessamme toisten ihmisten kanssa. Positiivinen pedagogiikka konkretisoituu hyvän huomaamisessa, mutta koko kirjossaan se tarkoittaa paljon enemmän kuin vahvuuksien etsimistä ja hyödyntämistä. Tämän moninaisuuden avaaminen ja peilaaminen varhaiskasvatuksen arkeen on kirjani olennaisimpia tavoitteita.

Käytän kirjan luvuissa usein päiväkotia esimerkkinä puheessani varhaiskasvatuksen toimintaympäristöistä. Kuitenkin kaikkea kirjoittamaani voidaan yhtä hyvin soveltaa perhepäivähoitoon ja avoimeen varhaiskasvatustoimintaan tai mihin tahansa alle kouluikäisten lasten kasvatusympäristöihin. Myös vanhemmuuteen tämä kirja antaa mainioita eväitä.

Kirjani tekstin lomaan on upotettu kaksitoista varhaiskasvattajien kirjoittamaa omaa tarinaa. Näiden tarinoiden tarkoituksena on tarjota arjenmakuisia kuvauksia siitä, miten positiivista pedagogiikkaa tällä hetkellä maamme päiväkodeissa toteutetaan. Toivon näiden tarinoiden toimivan polttoaineena innostuksen liekeille ja rohkaisevan yhä useampaa varhaiskasvattajaa omaksumaan positiivisen pedagogiikan ajattelu- ja toimintamalleja omaan elämäänsä. Heidi, Erja P., Erja L., Anu, Titta, Henna, Taina, Mia, Marika, Sanna, Soile, Oona, Miia, Jaana ja Taru – sydämellinen kiitos, että olitte heti valmiita auttamaan ja jaoitte oman päiväkotinne tarinan iloksi ja inspiraatioksi meille kaikille. Ilman teidän upeaa panostanne tämän kirjan anti olisi jäänyt huomattavasti kevyemmäksi. Teette kerrassaan suuremoista työtä! Lämmin kiitos myös kaikille muille haastatelluille tai muulla tavalla kirjaprosessissa mukana olleille. Te kaikki yhdessä teitte tästä värikkästä matkasta minulle hyvin opettavaisen, inspiroivan ja voimaannuttavan ja lujititte uskoani positiivisen pedagogiikan voimaan.

Oulussa maaliskuun 25. päivänä 2019

Kiitollisin mielin

Eliisa